



DE BONDGENOTEN

Brecht Evens



VOOR HET LEZEN

1. Bekijk de omslag van deze graphic novel in detail. Let op alle afbeeldingen die je vindt op de cover, de achterflap, de binnenkanten en de boekrug.

- Wat verwacht je van het verhaal?
- Hoe zal dit volgens jou verteld worden?
- Wie is de auteur? Weet je iets over hem?

2. Aan het begin van deze graphic novel leren we Arthur kennen. Zijn mama is afwezig en hij wordt opgevoed door een excentrieke vader.

- Welke invloed heeft dit volgens jou op zijn karakter, zijn ontwikkeling en zijn vriendschappen?
- Ken je romans of films die gaan over kinderen in een soortgelijke situatie?
- Bij wie verwacht je dat Arthur steun kan vinden?



3. Kies samen met een klasgenoot één van onderstaande onderwerpen. Zoek kort op wat de term inhoudt en omschrijf deze in jullie eigen woorden. Neem vervolgens een kort audiobestand op waarin jullie de omschrijving geven en voorspellen hoe dit onderwerp in *De Bondgenoten* aan bod zal komen.

psychose – complotdenken – confabulatie – surreëel – rouwproces kinderen – manipulatie – Bildungsroman – allegorie – identiteitsvorming – trauma – paranoia – neoliberalisme – depressie – symbiose – betrekkingswaanzin

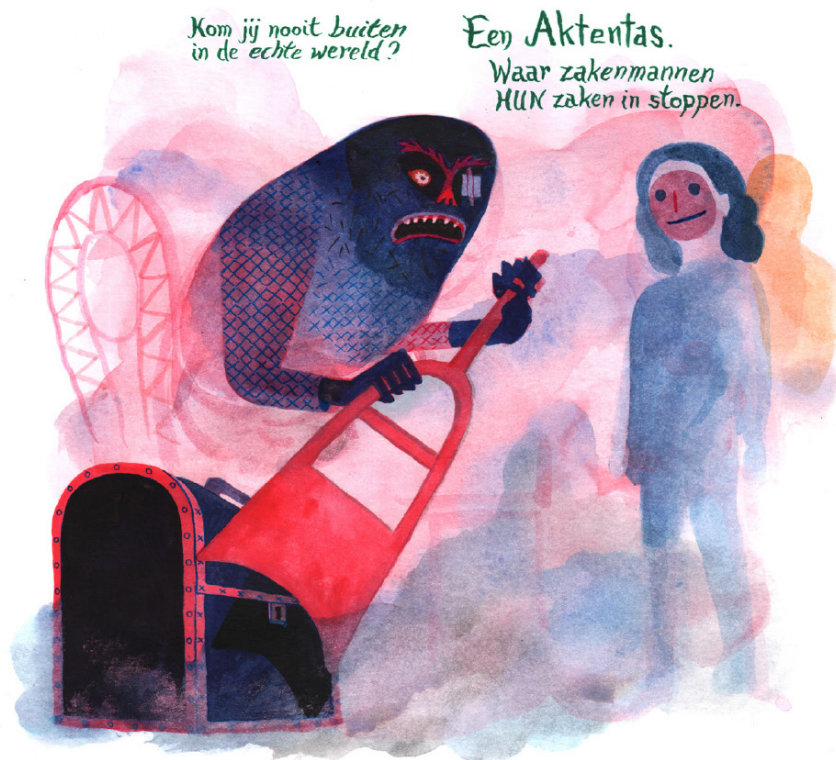
4. Formuleer tijdens het lezen vijf vragen op een apart blad. Vermeld duidelijk het moment (pagina, concrete tekening) waarop je jezelf deze vraag stelde.



LEESERVARING

5. In opdracht 2 deed je enkele voorspellingen over de inhoud van deze graphic novel. Kijk naar het antwoord dat je toen formuleerde en vergelijk dit met hoe Brecht het verhaal uitwerkte.

- Welke gelijkenissen en verschillen zie je?
- Wat vind je van de manier waarop Arthur naar de wereld kijkt? Waar begrijp je hem (niet)?
- Heb je iets bijgeleerd tijdens het lezen? Zijn er dingen waar je van schrok of die je niet verwacht had?



6. Naast de titelpagina vind je een uitgebreide opsomming van het materiaal dat Brecht gebruikte om de afbeeldingen voor deze beeldroman te maken.

- Blader in duo door *De Bondgenoten* en probeer van al deze materialen een voorbeeld terug te vinden. Soms worden pagina's vermeld, soms zullen jullie zelf op zoek moeten gaan.
- Welke kleuren gebruikt Brecht Evens en welke niet? Waarom denk je dat dit het geval is?
- Wat vind je van het formaat van dit boek?
- Leg een verband tussen het kleurgebruik en de sfeer van deze graphic novel.



7. Welke vragen heb je na het lezen van dit verhaal? Ga in groepen van drie leerlingen zitten en leg jullie vragen aan elkaar voor.

- Probeer samen met deze vragen te beantwoorden.
- Bezorg nu één vraag die je met de hele klas wil bespreken aan je leerkracht. Kies bij voorkeur voor een vraag waar jullie onzeker zijn over het antwoord.

8. Brecht draagt dit boek op aan zijn vader met de vermelding **VOOR MIJN VADER, VOLLEDIG AANWEZIG.**

- Heb je dit verhaal graag gelezen? Waarom (niet)?
- Breng deze opdracht in verband met het boek. Is het een compliment aan zijn vader of net niet?

9. Aan wie zou je deze graphic novel aanraden? Aan wie niet?

- Leg ook telkens uit waarom je dit (niet) zou doen.
- Schrijf een opdracht voor een persoon aan wie je het boek cadeau doet.

UITDIEPEN EN BESPREKEN

10. Hoe is de relatie tussen Arthur en zijn papa?

- Geef een globale beoordeling waarbij je één positief aspect van hun relatie geeft, één aspect dat je vreemd vindt en één aspect waar je je echt vragen bij stelt.
- Vergelijk de relatie tussen Arthur en zijn papa met de relatie die jij met je vader hebt. Welke gelijkenissen en verschillen stel je vast?
- Blijft de band tussen deze twee personages gelijk in deze graphic novel of zie je een evolutie? Verduidelijk je antwoord met drie concrete passages.





11. Wie zijn de bondgenoten?

- Geef een algemene schets van deze groep. (Wat is hun doel? Waarom bestaan ze? Wie zijn ze?)
- Kies één concreet personage uit en bespreek het. (Welke rol heeft dit personage in het verhaal? Wat is haar/zijn verhouding tot Arthurs vader? Welke rol speelt dit personage in het leven van Arthur?)

12. In De bondgenoten maakt Brecht Evens geregeld gebruik van paginavullende afbeeldingen (splash pages).

- Kies een pagina uit.
- Maak voor jezelf een lijst van wat je op deze pagina ziet.
- Kijk naar hoe de pagina is vormgegeven. (Welke kleuren gebruikt Brecht? Zijn de vormen herkenbaar? Is de tekening duidelijk of net vreemd?)
- Vat de pagina samen in één gevoel. Dit kan het gevoel zijn dat jij hebt bij het bekijken van de pagina of het gevoel dat een van de personages op deze pagina volgens jou op dat moment heeft.
- Leg kort uit waarom je voor dit gevoel koos. Maak gebruik van de antwoorden die je hierboven gaf, maar zorg dat je niet te snel prijsgeeft om welke pagina het gaat.
- Geef je omschrijving aan een klasgenoot. Deze leest je tekst en gaat op zoek naar de bijhorende splash page in *De Bondgenoten*.
- Draai de rollen om: nu krijg jij de tekst van de klasgenoot en zoek jij de bijhorende pagina in deze graphic novel.
- Wissel jullie ervaringen uit. Wat vonden jullie van elkaars tekst? Welk gevoel had jij bij de pagina die je klasgenoot koos? Wat vinden jullie van de manier waarop Brecht deze pagina heeft vormgegeven?





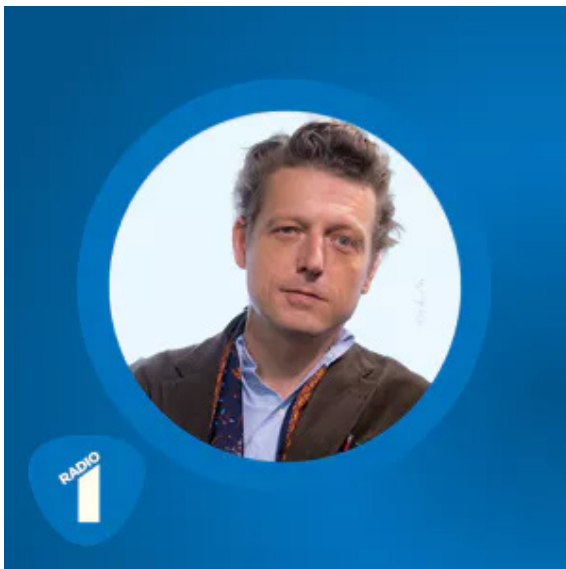
13. Je leerkracht overloopt nu de vragen die jullie in groep selecteerden (opdracht 7). Jullie overleggen klassikaal een eerste keer om een antwoord op deze vragen te vinden.

Je gaat nu aan de hand van een interview en enkele recensies dieper in op de thematiek en de vormgeving van *De Bondgenoten*. Je kunt jouw antwoorden vergelijken met de mening van kenners en met wat de auteur over zijn werk zegt.

14. Beluister een interview met Brecht Evens uit *Culture Club* en neem notities. Beantwoord nadien samen met een medeleerling volgende vragen.

[Tussen poëzie en psychose: 'De Bondgenoten' is de nieuwe Brecht Evens](#)

[Tekenaar Brecht Evens over zijn nieuwe werk: "Ik hield altijd al van de toon van Jommeke en Suske en Wiske"](#)



- Welke eigen ervaringen van de maker liggen aan de grond van dit verhaal? Geef ook aan hoe Brecht hierop terugkijkt.
- Dit verhaal gaat over de grens tussen waanzin en werkelijkheid. Geef hiervan twee concrete voorbeelden.
- Waarover gaat het verhaal volgens Brecht Evens zelf?
- Hoe verschilt dit boek van het andere werk van Brecht Evens? Geef drie concrete verschillen.
- Geef een omschrijving van Brechts werkwijze wanneer hij zijn werk maakt. Welke tussenstappen zet hij? Hoe gaat hij tewerk?
- Hoe autobiografisch is dit verhaal?

15. Lees een van volgende recensies over *De Bondgenoten*. Ga in groepen van vier zitten en verdeel de teksten.

- [De nieuwe Brecht Evens is een visueel verbluffende fabel over complotdenkers | De Standaard](#)
- ['De Bondgenoten' van Brecht Evens is grafisch meesterwerk - Striptip.nl - de graphic novel en strip website](#)
- [Striptekenaar Brecht Evens: 'Ik dacht dat alles een decor was om mij te testen' | De Tijd](#)
- [enola.be - Brecht Evens :: De Bondgenoten 1](#)



- a. Markeer in drie verschillende kleuren:
 - wat de recensent zegt over de vorm (stijl, tekeningen, kleurgebruik) van dit verhaal;
 - wat de recensent zegt over de inhoud van het verhaal;
 - wat het oordeel van de recensent is.
 - b. Vergelijk dit met jouw reactie na het lezen (opdrachten bij *Leeservaring*).
 - c. Geef aan wat je hebt bijgeleerd uit het interview en deze recensie. Heb je tijdens het lezen dingen ontdekt? Gaf een bron je informatie over elementen waar je zelf niet aan gedacht had of verbanden die je zelf niet had gelegd?
16. Ga samenzitten met drie medeleerlingen die de andere recensies gelezen hebben.
- a. Leg kort aan elkaar uit welke informatie je in de recensie terugvond (opdrachten 15a en 15b).
 - b. Vertel aan elkaar wat je bijgeleerd hebt uit de recensies (opdracht 15c).
 - c. Kijken jullie nu anders naar stijl en de manier waarop een stripverhaal verteld wordt? Hoe?
17. Je leerkracht leest nu de vragen die jullie in groep selecteerden (opdracht 7). Gebruik de informatie uit het interview, de recensies en de groepsgesprekken om met de hele klas een antwoord op alle vragen te vinden.





NA HET LEZEN

18. In bovenstaande vragen onderzocht je het verhaal en de manier waarop Brecht het naar de lezer bracht.

- Wat heb je bijgeleerd tijdens het uitvoeren van deze opdrachten?
- Sta je anders tegenover stripverhalen?
- Zou je Brecht Evens omschrijven als een kunstenaar of niet?
- Kijk je anders naar stijl en de manier waarop een stripverhaal verteld wordt? Hoe?

19. In [dit audiofragment](#) breekt Ibe Rossel een lans voor *De Bondgenoten*. Reageer op haar pleidooi.

- Waar ben je het eens met haar?
- Wat spreek je haar tegen?